

Moji strýcové

Měl jsem celkem 3 strýce – tátova bratra Ivana, a matčiny bratry Stáňu a Vojtu.

Ivan Matys (narozený 1906) vystudoval práva a pokoušel se uplatnit jako advokát, ale advokátní praxe mu nešla. Byl trochu podivín a samotář, do společnosti (pokud vím) nechodil. Byl fenomén na jazyky; kromě světových jazyků uměl také např. španělsky a portugalsky, švédsky, dánsky a holandsky, maďarsky, rusky. Živil se jako tlumočník (na svatbách) a překladatel.

S ním a jeho rodinou – manželkou Edou, synem *Jeňouskem* a chůvou *Boženkou* jsme sdíleli naši chalupu, resp. „vilu“ na samotě blízko Davle-Sloupu. Ivan nás naučil několik jadrných maďarských nadávek, které se nedají přeložit....

Ivan byl dost při těle a trpěl některými neduhy, ale dožil se poměrně vysokého věku (80 let). Eda pracovala jako manažerka spotřebního družstva; zemřela předčasně na embolii. Jenda vystudoval 2 vysoké školy a působí jako advokát. Ujal se také zděděného rodinného majetku – lesů poblíž Davle-Sloupu. Kandidoval několikrát na *veřejného ochránce práv* (ombudsmana).

Matčin bratr *Stanislav Učeň* (nar. 1910) vystudoval filosofickou fakultu (latina-řečtina) a oženil se se svojí kolegyní Blaženkou. Učil na gymnáziu, později ¹(po odchodu do důchodu?) na poště. Děti neměli. Standu s Blaženkou jsem navštívil ve Vyškově, když byla Blaženka už nemocná. Projížděl jsem Vyškov na kole, na cestě do Brna. Když jsem dole zazvonil, dlouho si mě prohlíželi, kdo vlastně jsem. Potom jsem Standu viděl jenom jednou, kdy už Bláža nežila. Stanislav se dožil rovných 80 let.

Vojtěch Učeň (nar. 1912) vystudoval gymnasium a nastoupil jako úředník na brněnský magistrát. Po nástupu komunistů byl v rámci akce *60 tisíc úředníků do výroby* propuštěn a pracoval až do penze ve skladu zeleniny.

Vojtěch se přiznal do *Ostopovic u Brna* a se ženou Růženkou (roz. Smetanovou) měli 2 dcery – Věru a Růženku. Do Ostopovic jsem pravidelně zajížděl – cítil jsem se tam jako doma. Měli tam malé hospodářství, ale už nehospodařili; prý tu kdysi farmařila Růženčina matka. Vojtovou vášní byla železnice; chtěl být strojvůdcem, ale ze zdravotních důvodů ho nepřijali.

Růženka byla veselá, sličná bruneta, mluvila ryzím brněnským dialektem. Seznámila se s mladým řidičem, ale sáhla vedle. Mládenec byl odsouzen za mravnostní delikt – společně s kamarády znásilnili nějakou dívku – dostal se do vězení. Růženka mu i v této situaci odpustila a zůstala mu věrná. Osud jí však nepřál: 2.září 1968² večer jela s kamarády po Brně autem a narazili čelně na ruský obrněný transportér³. Růžena byla na místě mrtva.

Věra, starší z obou sester, si našla slušného a inteligentního mládence Pepu Bánovce⁴. Ten chtěl domek v Ostopovicích přebudovat. Rodiče však s tím nesouhlasili. Pořídili si tedy družstevní byt na nedalekém sídlišti. Narodily se se jim 2 děti: dcera Věra a syn Pavel. Když Pepa ve svých 45 letech neočekávaně zemřel, manželka Věra propadla depresi nechodila vůbec z domu. Dcera Věra chodila do Ostopovic, žádala od svých prarodičů jídlo a když jí nevyhověli, vymáhala je různými

1 Matně si vzpomínám, že byl vykádrován

2 Počátkem září (Olga Tichá)

3 Transportéry projížděly pravidelně brněnskými ulicemi

4 Pepa byl jaderný fyzik, pracoval v První brněnské strojírně

schválnostmi.

Během svého působení ve Slušovicích jsem Věru Bánovcovou jednou navštívil. Byt vypadal pustě a ošuntěle, zřejmě dřeli bídu s nouzí. Pavla jsem ani neviděl, že prý se musí učit. Mladší Věra mě žádala, abych jim opravil magnetofon. Řekl jsem, že to nedělám, nemám k tomu ani nářadí. Za týden mi přišel dopis s dobírkou 100Kčs. Uvnitř byl podělaný papír. Neuvěřitelné, jak se dá vydělávat!

Navštívil jsem v té době Vojtu se svou přítelkyní MUDr. Marií Bobkovou, s kterou jsem se seznámil ve Slušovicích. Marie pracovala v závodě *Agrogen* a bydlela v konspiračním bytě v Brně. Tetičku jsem skoro nepoznal – byla seschlá a celá žlutá. Marie říkala, že je to žlučník a že se měla nechat operovat. Teď už je pozdě.

Teta brzy nato zemřela a strýčka jsme zavezli do nedalekého domova důchodců. Vojta tam však dlouho nevydržel; vrátil se domů, kde se mu však nikdo nevěnoval. Sousedí, kteří se o něho předtím starali, již asi rezignovali. Věra s dětmi ho pak poslala do nějakého ústavu, kde zemřel vysílením.

Ve Sloupu, 20.6.2020

J.Matys